

بررسی مقایسه‌ای کارکردهای غلبه طرفی مغز در کودکان عقب‌مانده ذهنی با سن عقلی ۶-۵ ساله مراکز آموزش و پرورش استثنایی با کودکان عادی

بررسی رشد روانی - حرکتی کودکان از جمله مقوله‌های مورد توجه متخصصان اطفال و توان‌بخشی می‌باشد. این رشد وابسته به چگونگی روند تکامل سیستم اعصاب مرکزی می‌باشد و لذا هرگونه اختلال در روند تکامل این سیستم می‌تواند باعث بروز اختلالات قابل توجه در زمینه‌های حسی، حرکتی و شناختی شود. گذر طبیعی از مراحل مختلف رشدی پایه و اساس پیشرفت کودک برای نیل به سطح شناختی مطلوب می‌باشد. کودکان عقب‌مانده ذهنی علاوه بر نقص در توان‌مندی‌های ذهنی، در زمینه‌های حرکات درشت، حرکات ظریف، مهارت‌های درکی - حرکتی، جهت‌یابی و تعادل نیز دارای اختلالات قابل توجه می‌باشند. صرف نظر از اتیولوژی بروز عقب‌ماندگی‌های ذهنی و اختلالات ناشی از آن، چگونگی تکامل کارکردی مغز در روند پردازش درون داده‌های حسی و برون داده‌های حرکتی؛ بستر مهمی را در توان‌بخشی این کودکان فراهم می‌آورد که باید مورد توجه قرار گیرد. در این میان توجه به پدیده‌ی طرفی شدن کارکردی نیمکره‌های مغز، غلبه طرفی، که بخشی از روند تکامل طبیعی مغز می‌باشد، که در به کارگیری روش‌های درمانی حسی - حرکتی توان‌بخشی در مورد کودکان عقب‌مانده؛ بسیار مهم می‌باشد. از آن‌جاکه تاکنون در زمینه‌ی بررسی مقایسه‌ای کارکردهای غلبه‌ی طرفی مغز در بین کودکان سالم و عقب‌مانده در کشور ما مطالعه‌ای انجام نشده است، در تحقیق حاضر به مقایسه‌ی پارامترهای کارکردی معرف طرفی شدن مغز شامل غلبه‌ی طرفی بینایی، شنوایی، حرکات دست و حرکات پا در دو گروه کودکان سالم و عقب‌مانده با سن عقلی یکسان از طریق به کار بردن جدول ارزیابی رشد عصبی - مغزی دلاکاتو پرداختیم بررسی آماری نتایج به دست آمده نشان دهنده‌ی تفاوت معنادار در اغلب پارامترهای شاخص غلبه‌ی کارکردی طرفی مغز بین دو گروه کودکان یاد شده است. با توجه به نتایج حاصل؛ اعتقاد ما بر این است که روند متفاوت طرفی شدن کارکردی مغز در کودکان عقب‌مانده‌ی ذهنی، دقت و احتمالاً تجدید نظر در روش‌های توان‌بخشی این کودکان را ایجاب می‌نماید.

دکتر سید بهنام‌الدین جامعی
استادیار دانشگاه علوم پزشکی ایران

مرضیه کیانی
کارشناس ارشد دانشگاه علوم
بهزیستی و توان‌بخشی

دکتر محمدتقی جغتایی
دانشیار دانشگاه علوم پزشکی ایران

مژگان حدادیان
کارشناس ارشد دانشگاه علوم
بهزیستی و توان‌بخشی

شادرخ سیروس
کارشناس ارشد دانشگاه علوم
بهزیستی و توان‌بخشی

واژگان کلیدی: (رشد روانی - حرکتی) / عقب‌ماندگی ذهنی / طرفی شدن مغز /
کارکردهای غلبه طرفی مغز